

והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה

מעשים כל ימי חיך :
מזרים למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך :

סדר

הגדה של פסח

מעא תפסיר בלגווא מתע אלערבי
מתע תונס יע"א

התא פייא תצוואר על גמיע אלאמאייר ואלעגאייב
אלי נצארו לאבאתנא פי מאצר ועלא אלבאחר

LA HAGADA DE PESSA'H

TRADUITE ET COMMENTEE

Présentée par les Rabbins
S. Smadja   A. Hassan
et par le Gizbar
Maatouk G.B. Sayada

LA BIENFAISANCE
Association Israélite Tunisienne de France

TEMPLE REBBI
HAÏ TAIËB LO MET

49 rue Pali Kao, 75020 Paris
Tel 46363010

עשה יי לך כצאת מצרים :
כצאת מצרים :
כצאת מצרים :
כצאת מצרים :
כצאת מצרים :
כצאת מצרים :
כצאת מצרים :
כצאת מצרים :
כצאת מצרים :
כצאת מצרים :

לאה טאה, לוטעס, י, זאל אטל טוטא וילא

ברכות

הגזבר **עמנואל חביב** ישלח לו ה' רפואה שלמה
לו ולאשתו ויזכו לבר מצוות ולחופות בני
בניהם אמן.

יהודה פיתוסי ואשתו ובניו ובני בניו שיזכו
לחופת בתם בקרוב אמן.

שמואל עתאל ואשתו יזכו לבר מצוות ולחופות
בניהם וישלח ה' להם רפואה שלמה ויצליחו
בלימודיהם אמן.

מרדכי סילם ואחיו יזכו לחופה בקרוב וישלח
ה' רפואה שלמה לאמם **מרים** ולאחותם **חנה**
אמן.

רבי **אברהם כהן** ואשתו ובניו ובני בניו יזכה
לבר מצוות ולחופתם בחיי אשתו אמן.

הגזבר **חי בשמוט** ואשתו ובניו ובני בניו יזכו
לבר מצוות ולחופת בני בניהם אמן.

לרחמיון צאיידה ובניו ואשתו, הגזברים
מאחלים להם סימן טוב לבר מצוות בניהם
יהונתן שיצליח בלימודיו אמן.

הקב"ה יפקידם **לחברון בן עט"ר** ואשתו בבנים
ובנות בחיי אביהם ואמם אמן.

הקב"ה יפקידם **ליוסף מדר** ואשתו בבנים
ובנות של קיימא אמן.

הקב"ה ישלח רפואה שלמה ל**נסים**
צאיידא ויזכה הוא ואשתו לחופת בנותיו ולבר
מצוות בני בניו אמן.

משה בלעיש ואשתו ובניו יצליחם במעשה
ידיהם ויזכו לבר מצוות ולחופות בניהם.

רבי **נסים בוכריס** ואשתו ובניו ובני בניו יזכו
לחופת בניהם ובני בניהם אמן.

מאגסי מדר ואשתו ובניהם יזכו לבר מצוות
ולחופת בני בניהם אמן.

הקב"ה ישלח רפואה שלמה לבני **סרוסי**
לכדאר בחיי אמם אמן.

שמואל גרונבירג ה' ישלח רפואה שלמה לאשתו
מרים ויצליח את בנו **גבריאל** בעלייתו לארצנו
הקדושה אמן.

יוחנן לאמביר ואשתו הקב"ה יזכם לחופת
בניהם אמן.

הקב"ה יברך וישמור וינצור הגזבר **בנימין**
משתוק ציידה ואשתו **פרייחה** ובניו ובת בנו,
ואשת בנו ובכלל הברכות הוא יברך הרופא
שלום ציידה ובתו. הקב"ה יצליחהו בכל
מעשה ידיו ויזכה לבנים ובנות של קיימא בחיי
אביו ואמו ואחיו ויזכו לחופת **מיכאל** והצלחה
בלימודיו, אמן.

הקב"ה יברך וישמור **רבי צמח סמאג'ה** ואשתו
ובניו שיזכו לבנים ובנות אצל בניהם **נסים**
ואשתו **אסתר** וישלח רפואה שלמה לבניהם
אברהם ויזכו לחופתו בקרוב אמן.

הקב"ה יברך וישלח רפואה שלמה לגזבר
אליהו בלליתי ואשתו ויזכו לבר מצוות
ולחופות בני-בניהם אמן והצלחה לבנו **משה**.

הקב"ה ישלח רפואה שלמה לגזבר **משה**
בלחסן ומאגי בתו תלד לשלום ויזכה לבנים
ובנות אצל **דן** ויציל את בנו **ראובן** מכל צרה
וצוקה אמן.

הקב"ה ישלח רפואה שלמה לגזבר **אברהם**
ג'ורנו ויזכו הוא ואשתו לחופת בנותיהן בקרוב
אמן.

הקב"ה יברך הגזבר **ראובן נחום** ואשתו יזכו
לחופת בניהם וישלח רפואה שלמה לאמו אמן.

הקב"ה יברך הגזבר הבחור **ד"ר יעקב**
אלבאז ויזכה לחופה בחיי אמו ואיחיו
ואחיותיו אמן.

הקב"ה ישלח רפואה שלמה ל**רבי מאיר**
עמאר ויזכה הוא ואשתו לחופת בניהם אמן.

הקב"ה ישלח רפואה שלמה ל**יצחק חי**
סמאג'ה ויזכה לחופת בניהם **אברהם** בקרוב
אמן.

הקב"ה ישלח רפואה שלמה לגזבר **אברהם**
ציידה ואשתו ויזכו לחופת בניהם אמן.

הקב"ה ישלח רפואה שלמה לבנימין
קושטא ויזכו הוא ואשתו לחופת בניהם **ג'ואל**
אמן.

הקב"ה ישלח רפואה שלמה ל**כוכבה פלו** אמן.
יהודה ניג'אר ואשתו יזכו לחופת בנותיהם
ובניהם אמן.

יוסף טיבי הקב"ה ישלח לו רפואה שלמה אמן.
הקב"ה יאריך בטוב ושנותיו בנעימים לרבי
יהודה גאביזון ויזכה לעלות לארצו הקדושה
הוא ואשתו ובניו ובני בניו, אמן.

הקב"ה ישלח לו רפואה שלמה לרבי יצחק
דילוייה אמן.

הקב"ה יזכהו לרבי חיים אזירא לחופת בניו
אמן.

לידידינו שלום כוסכאס שיזכה לחופת בניו ובני
בניו אמן.

אהרון דויב ואשתו יזכו לחופת בתם ובר מצוות
בני בניהם אמן.

חיים בוקובזה ואשתו יזכו לחופת בניהם אמן.
מאיר הלוי ואשתו ובניו ובני בניו שיזכו לבר-

מצוות ולחופת בני-בניהם אמן.

לכבוד נשיא הקהילה משה הכהן הוא ואשתו
ובניו ובני בניו יזכו לחופת בני בניהם אמן.

לכבוד משה פינטו סגן נשיא הקהילה הוא
ואשתו ובניו ובני בניו שיזכו לחופת בני בניהם
אמן.

לכבוד משה עלוש גזבר הקהילה הוא ואשתו
יזכו לחופת בני בניהם אמן.

לכבוד משה מערק מזכיר הקהילה הוא ואשתו
יזכו לחופת בניהם אמן.

לכבוד האשה הכשרה פולית בלחסן ובעלה
ובניה ובני בניהם יזכו לבר מצוות ולחופת בני
בניהם אמן.

לכבוד משה כהן ואשתו ובניו שיזכו לחופות
בניהם אמן.

לכבוד שלום אלפארסי ואשתו ובניו שיזכו
לחופות בניהם. הקב"ה יזכה לאחיו ולאשתו
בנים ובנות אמן.

לכבוד ג'לביר כהן ואשתו ובניו ובני בניו, יזכו
לחופות בניהם ובני בניהם, ורפואה שלמה
לאשתו אמן.

לכבוד רבי אברהם הכהן בר רבי מכלוף הוא
ואשתו ובניו ובנותיו ונכדיו, הקב"ה יאריך
ימיהם בטוב ובנעימים אמן.

הקב"ה יאריך ימיהם בטוב ובנעימים לברוך
בארנס ואשתו ובניו ובני בניו אמן.

הקב"ה יתן להם משאלות לבם לטוב למרדכי
ביתאן ולאשתו ויעזכו לחופת בניהם ובנותיהם
אמן.

מיכאל תאמס הקב"ה יתן לו משאלות לבו
לטובה ולברכה אמן.

נסים הלואי יתן לו משאלות לבו לטובה אמן.

שלמה בשמוט ואשתו ובניו ובני בניו, הקב"ה
יתן להם משאלות לבם לטובה ולברכה אמן.

שמעון ברבי הקב"ה יתן לו ולאשתו משאלות
לבם לטוב ולברכה.

הקב"ה ישלח רפואה שלמה לפראגי
סרוסי אמן.

פראגי חדאד ואשתו ובניו ובני בניו ישלח לו
רפואה שלמה ויזכה לבר מצוות ולחופות בני
בניו בחיי אשתו אמן.

לכבוד ענטאר דניאל ואשתו ובניו יזכו לחופתם
אמן.

יעקב עללוש ואשתו, ה' יתן להם משאלות לבם
לטובה ולברכה אמן.

אברהם דוראן ובנו הקב"ה יתן להם ימשאלות
לבם לטובה ולברכה אמן.

רחמים ארביב ואשתו ובניו ובני בניו, ה' יתן
להם משאלות לבם לטובה ולברכה אמן.

יצחק מאזיג ואשתו הקב"ה יאריך ימיהם
בטוב ורפואה שלמה אמן.

שלום חאוזי ואשתו ובניו ובני בניו, יאריך
ימיהם בטוב בנעימים אמן.

עמוס חטאב ואשתו ובניו ובני בניו, הקב"ה יתן
להם משאלות לבם לטובה ולברכה אמן.

אברהם בנבארן ואשתו ובניו ובני בניו, הקב"ה
ישלח לו רפואה שלמה אמן.

דוד בנבארון ואשתו ובניו יצליחם במעשה
ידיהם ויזכו לחופת בניהם אמן.

כמוס חאגיג ואשתו ובניו, יזכו לחופת בניהם
ובנותיהם אמן.

משה גארם ואשתו ובניו, יזכו לחופת בניהם
ובנותיהם אמן.

כמוס אביטבול ואשתו ובניו ובני בנותיהם, ה' ישלח לו רפואה שלמה ויאריך ימיו בטוב אמן.

שלמה הכהן ואשתו ובניו ובני בניו, ישלח רפואה שלמה לאשתו אמן.

ישועה כוסכאס ואשתו ובניו, יזכה לבר מצות חיים ולחופת בניו אמן.

כלפא יוסף ואשתו ובניו ובני בניו, שיזכו לבר מצוות וחופות.

חיים טויל ומרגו טויל ובניו ובני בניהם, יזכו לחופתם אמן.

חיים ויקטור וזאן ואשתו ובניו, יזכו לחופת בניהם אמן.

ד"ר כלוד וזאן ואשתו ובניו, יזכו לחופת בניהם אמן.

מסעוד צפז ואשתו ובניו ובני בניו, שיזכו לחופת בני בניהם אמן.

יעקב וזאן ואשתו ובניו, יזכו לחופת בניהם אמן.

לכבוד **ד"ר שאול לוי**, אחראי לחינוך הקהילה, הוא ואשתו יזכו לחופת בניהם אמן.

הבחור **ארי ברוך**, יזכה לחופתו בחיי אביו ואמו וכל בני משפחתו אמן.

דניאל ואסתר יזכו לחופת **קארין נאדגאר** בקרוב אמן.

הקב"ה ישלח רפואה שלמה **לשלביה** אשתו של **חיים גויטע** אמן.

יששכר סרוסי ואשתו ובניו, יצליחהו במעשה ידיו וישלח רפואה שלמה לאביו **רחמין** אמן.

מאת הנדיב **יעקב בן שמואל בנס**, הקב"ה יאריך ימיהם ויצליחם הוא ואשתו ובניו ונכדיו אמן.

חיים בן נסים הכהן

יסמינה בת זרזה ג'ורנו

פריתנה בת חיים כהן

ראובן בלחסן ואשתו ובניו, יזכו לבר מצוות וחופת בניהם בחיי אשתו וקרוביו ואביו אמן.

גבריאל נבט ואשתו ובניו, יזכו לבר מצוות ולחופות בניהם בחיי קרוביהם אמן.

דן בלחסן יצליח בעלייתו, ויזכה לבנים ובנות בחיי אביו וקרוביו אמן.

יוסף דבש ואשתו יצליחהו במעשה ידיו אמן.

נסים פאריינט ואשתו ובתו, יזכה לבנים ובנות אמן.

אברהם בנחאקון ואשתו ובניו, יזכו לחופת בניהם אמן.

ישראל-חיים מאמו ואשתו ובניו ובני בניו, הקב"ה ישלח רפואה לבתם **כוכבה פלו** אמן.

משפחת **חדאד מאיר ופורתוני** יזכו לחופת שרה בקרוב.

מיכאל וסוזאן חאגיג יזכו לחופת **אברהם איריק** בקרוב אמן.

Introduction

Nous avons le plaisir de joindre à cette antique édition de la Hagada de Pessa'h illustrée, une traduction en Français accompagnée d'un commentaire basé sur l'enseignement de nos Sages.

Ainsi, à travers cette Hagada originale, en ce magestueux soir du Séder, la sortie d'Egypte pourra être vécue par tous ensemble: *בנערינו ובזקנינו נלך* "Jeunes et vieux ... nous allons fêter l'Eternel" (Exode 10, 9).

C'est une grande Mitsva de célébrer la sortie d'Egypte le nuit du 15 Nissan (ainsi que celle du 16 Nissan à la Diaspora), en racontant les miracles que D. réalisa en faveur de nos ancêtres.

L'évocation de ces événements est un atout fondamental pour ancrer la foi juive dans notre coeur, la transmettre à nos enfants et en faire une croyance profonde, une vision claire de la vérité.

En effet, les miracles accompagnant la sortie d'Egypte, la séparation des eaux de la Mer Rouge, la Révélation divine au Sinai pour transmettre la Torah, la survie miraculeuse du peuple dans le désert pendant quarante ans grâce à la Manne — sont des faits historiques dont 600,000 personnes majeures furent les témoins.

Il serait illogique de contester la vérité de ces faits historiques, car il est impossible qu'un peuple entier accepte de croire en des faits inexistantes et irréels. En outre, si nous considérons que la génération suivant celle du désert reçoit avec une foi parfaite le témoignage personnel des parents, et ainsi de suite de père en fils jusqu'à nos jours, 120 générations après — il n'y a pas lieu de douter de la réalité de ce témoignage. Car un père peut raconter à son fils un exploit auquel il a assisté, et son fils peut bien le croire; mais une nation entière ne pourrait croire en des miracles que si les ancêtres en ont bien été les témoins personnels.

Voilà donc la preuve irréfutable de la réalité historique de ces grands miracles.

Or la foi en tous ces faits miraculeux et en la Providence divine qui les guide est intimement liée à la foi en la Torah: Le but de tous ces miracles était en effet de constituer le peuple d'Israël en tant que peuple élu fidèle à la Torah.

Nous comprenons alors pourquoi les Commandements de la Torah sont si souvent accompagnés de la proclamation:

"Je suis l'Eternel votre D. qui vous ai fait sortir du pays d'Egypte".

Foi en D., foi en l'élection miraculeuse d'Israël, foi dans le destin surnaturel de notre peuple, tout est une seule et même foi indivisible.

Le soir du Séder a le pouvoir de la graver dans le fond de notre coeur et d'en motiver toute notre vie.

Abraham Hassan

RECHERCHE ET ELIMINATION DU 'HAMETS

Dès la tombée de la nuit du 14 Nissane (dans notre calendrier, la nuit précède le jour), c'est à dire la nuit qui précède le soir du Séder, on a l'obligation, après la prière d'Arbit, de se mettre à la recherche du 'Hamets, Bédikat 'Hamets, en vue de son élimination, Biour 'Hamets, qui se fera le lendemain.

רוך אתה יי אלהינו מדרך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו על ביעור חמץ :

ולא ידבר בין ברכה לפדיקה וישמור החמץ שבדק
בתיבה או יתלנו באויר מקום שאין העכבר
שולט בו ויבטלנו ויאמר :

Après Bédikat 'Hamets, on doit annuler tout le 'Hamets qui, malgré notre vérification, pourrait se dissimuler encore chez nous à notre insu. Nos Sages ont fixé à cet effet la déclaration suivante:

כל חמירא דאכא ברשותי * דלא חמיתיה ודלא
ביערתייה להוי בטיל וחשיב כעפרא דארעא :

Tout levain qui se trouve en ma possession, que je n'ai pas vu et que je m'ai pas éliminé, qu'il soit considéré comme nul, comme la poussière de la terre.

Le lendemain, avant que ne s'écoule 5/12 de la journée, on élimine tout le 'Hamets qui est resté, en el brûlant, et on prononce la déclaration suivante:

ל חמירא דאכא ברשותי * דיחמיתיה
ודלא חמירתייה * דביערתייה ודלא
ביערתייה * להוי בטיל וחשיב כעפרא
דארעא :

(כל) זמיע אלכמירא אלי כאין פי חוכמי אלי ראיתו ואלי
מא ראיתו ואלי חרקתו ואלי מא חרקתו יכון כאטר
ומחסוב כיה תראב אל ארץ :

Tout levain qui se trouve en ma possession, que j'ai vu ou que je n'ai pas vu, que j'ai éliminé ou que je n'ai pas éliminé, qu'il soit considéré comme nul, comme la poussière de la terre.

דין תרתיב אלסיסתו

בעד ערבית יצאוב אלסיסתו בהאד אלצורה: (מנהג רבינו האר"י ז"ל)

LE PLATEAU DU SEDER

כל או מא ומלה לבררא מו אלסיסתו

COMPOSITION DU PLATEAU DU SEDER

- 3 MATSOT: évoquent le mérite des trois patriarches
- ZEROA: viande d'épaule cuite, en souvenir du Korbane Pessa'h, l'agneau pascal.
- Un ŒUF: bouilli dans sa coque, en souvenir du Korbane 'Haguiga, le sacrifice de la fête
- 'HAROSSET: pâte de fruits pilés qui font l'objet dans la Bible d'une description allégorique de l'affection de D. pour Israël, comme la pomme (Tapoua'h), la noix (Egoz). Cette pâte rappelle l'argile que nos ancêtres utilisaient pour la fabrication des briques.
- CARPAS: Céleri que l'on trempe dans du vinaigre ou de l'eau salée, en souvenir de la vente de Yossef par ses frères qui lui enlevèrent sa robe, Kétoneth Passim, et la trempèrent dans du sang, faute qui fut la cause de la rigueur extrême de l'exil égyptien.
- MAROR: (herbes amères). On prend la laitue qui tout en étant savoureuse au début, laisse un arrière goût amer, similairement à l'exil en Egypte qui au départ bénin devint très rigoureux par la suite.
- 'HAZERETH: Coeur de laitue. La laitue en hébreu s'appelle 'Hazéreth de la racine 'Hazor: être à la recherche (de moyens de subsistance de la part des Juifs vu leur état de mendicité). Mais le mot évoque aussi l'affollement de Pharaon qui courrait à la recherche de Moché et Aaron lorsque les plaies se présentaient.

En dehors du plateau: Un recipient contenant du vinaigre ou de l'eau salée, en souvenir des larmes versées par nos ancêtres en Egypte. (On y trempe le Carpas)

LA NUIT DU SEDER (deux nuits à la Diaspora)

La nuit du Séder, le 15 Nissan, garde à travers les siècles le pouvoir unique de la nuit de la vraie libération de chaque juif.

La nuit en général, c'est la conception de la Vérité divine voilée par l'apparition des forces du mal, le symbole de ce monde à l'état actuel où le Juste semble avoir le dessous, car la vérité de la Torah n'est pas apparente, pour ainsi dire la divinité est en exil.

C'est la période où notre seule force est en notre foi, notre Emouna ואמונתך בלילות, grâce à laquelle nous aurons le mérite de percer l'obscurité afin de connaître et appliquer la Volonté divine.

Laissés à nous seuls, nous serions incapables de trouver notre chemin. Mais dans l'épaisseur de ces ténèbres, il existe une lueur divine qui va nous guider si nous voulons bien nous laisser éclairer par elle. C'est la nuit du 15 Nissan qui illumine toutes les autres nuits par la révélation qui eut lieu cette nuit là, et qui opéra chez les enfants d'Israël, avec une rapidité foudroyante, le passage du degré le plus bas d'impureté au summum de sainteté.

C'est la plus belle nuit de l'année où luit la pleine lune du mois de Nissan. C'est la nuit de la sortie d'Égypte, la nuit de la délivrance passée et de la délivrance finale de notre peuple. la seule nuit où nous récitons la belle louange du Hallel, à deux reprises même, nuit pendant laquelle nous nous réunissons à table en famille pour lire la Hagada et nous réjouir de la destinée miraculeuse de notre peuple. Cette nuit brille comme le jour et projette sur nous la lumière de la Emouna qui dissipe l'obscurité de nos doutes.

Profitons de cet éclair qui va se retirer pour ne réapparaître que l'année suivante, afin d'ancrer cette Emouna en nous et en nos enfants et renforcer notre attachement à la Torah.

L'ORDRE A SUIVRE LA NUIT DU "SEDER"

סימן לסדר של פסח

בסוּטָאָם אַנְבֵּלְמָא וְתַצְאוּרָהוּם הָאָדָוּ לְקוּדָאֲמָךְ תְּנַמֵּד פִּי אַתְרִיק מַתַּע פֶּסַח מְלִיָּה יִיְהוֹסֵר

וְרַחֵץ

יְכַסְּלוּ יְדֵיהוּם וְלִיָּים וְיִבְרְכוּ

קָרִישׁ

יְמַלְאוּ לְבָאָם מַתַּע אַסְרָאָב וּבְעַר תְּקוּל לְקָרוּשׁ

Pour la cérémonie du Séder, le soir de Pessa'h, il existe un ordre à suivre, dicté par notre Sainte Loi. Nous pouvons le résumer dans les termes suivants:

1. *Kaddech:* Sanctification: récitation du Kiddouch.
2. *Our'hats:* On se lave les mains (sans prononcer la bénédiction [Bérakha] correspondante).
3. *Carpas:* On mange le céleri.

יֵחִין

יאכרו למצוה אלוסטאנייא ויקצמא לזון
נצאף ויחדר כבוד ויחדר צניד ארככיר
יכבה תחת לגטא דלמידא לאפיקומן וצניד
יכלליה בין אצהאח

רְחִיצָה

יכסל ידי מרא אוכרא ויקל ברכת על
נשילת ידים

מָרֹר

יאכורו קד זירזונא דלכרור וינטסי פֿר
חרוסת ובעד ינפֿצו באס יבקה סוייא מר
ויברך ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת מרור

כְּרִפָּס

יאכרו תרף כראפס אקאל מן אזירזונא
וינטץ פֿר כאל (או פֿל מא ואלמלח) ויקול
ברכה האדי ברוך אתה יי אלהינו מלך
העו ס בורי פרי האדמה

מָגִיד

ימלא כאס אתאני נתאע אסראב ויעלה אל
אסיתו נהאע אל קערה ויקול הגדה

מוֹצִיא מַצָּה

יאכור פֿי ירו זון צהאח ונפֿץ אלדי פֿי
וצטהום ויברך ברכת המוציא ויקוץ קייאץ
זון זיתונאת מנהום מומועין ויברך ברכת על
אכילת מצה ויכלהום גמיע וכתבייא

4. Ya'hats:

"Division", on coupe la Matsa intermédiaire en deux, en gardant une moitié pour l'Afikomen.

5. Maguid:

Récitation de la Hagada (Récit).

6. Ra'htsa:

On se lave les mains en prononçant la bénédiction (Bérakha) correspondante.

7. Motsi:

On prononce la bénédiction générale sur le pain.

8. Matsa:

On prononce la bénédiction particulière sur la Matsa et on en mange.

9. Maror:

On mange l'herbe amère.

שְׁלַחַן עוֹרֵךְ

ובערד כלסי יעמר סעודה ומה יכולסי
אכילה גסה באס ידוק מטעם
אלאפיקומן

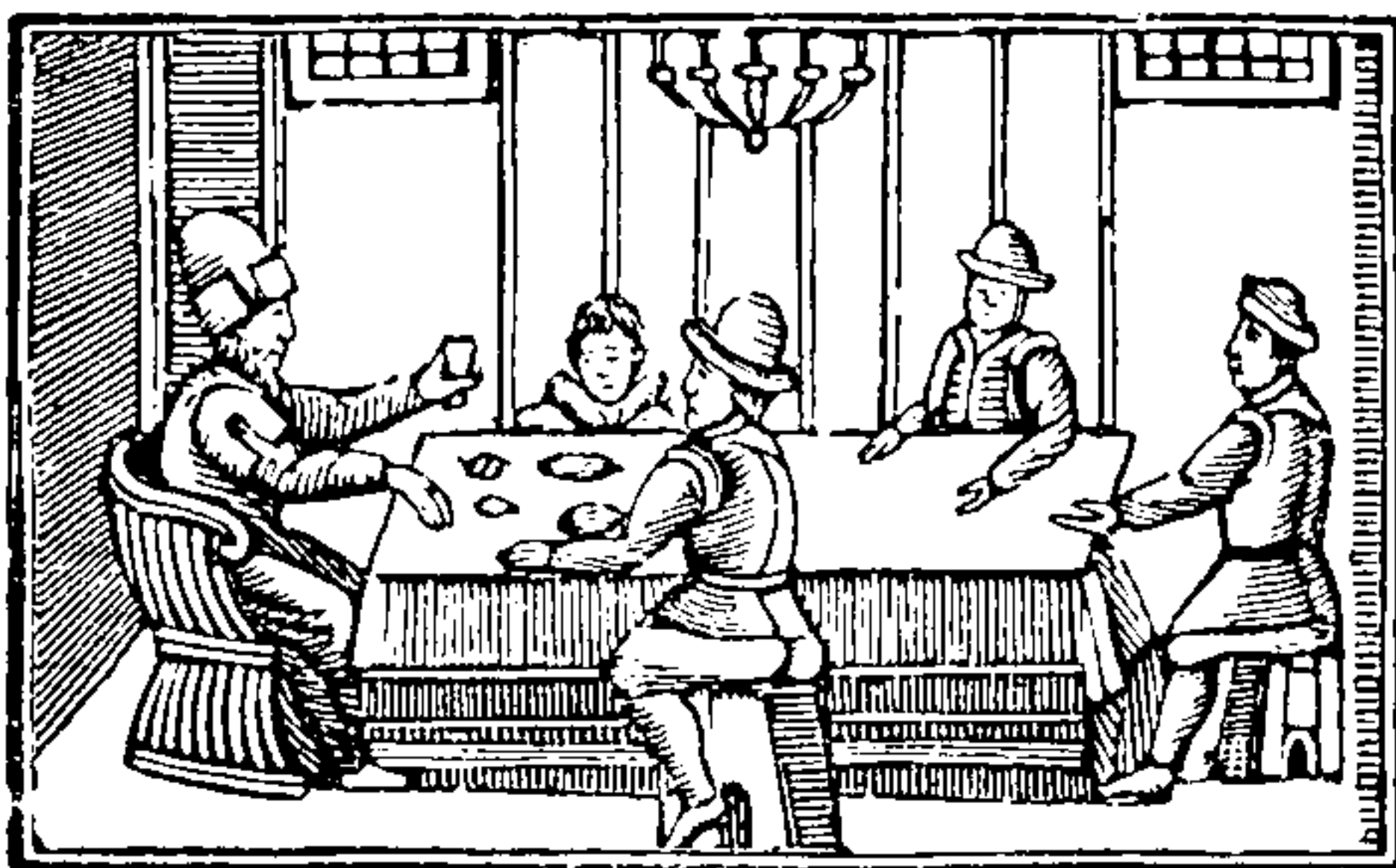
בִּרְךְ

ימלאו אל כאס יתחארת נרע אסרמב
ויכסלו ידוהום דל מים אתרונים ויקול
ברכה המזון

כוֹרֵךְ

יאכוד קר זיתונא מן אתלהא אלדי צחיחא
וקר זיתונא ד מרור וילפפֿהום מזמועין
וינטסהום פֿלחרוסת וינפֿרהום ויקולו זכר
למקדש

צָפוֹן

בער אל מאכלא לגמרי יאכוד קר זיתונא
מי למצה אלדי מכוביא דלאפיקומן ויעטי
זיתונא לכל ואחר ויאכלו בתבייא ויקו זכר
לקרבן פסח אלדי יתאכל על הסבע

הִלֵּל גִּרְצָה

ימלאו אלכאס אראבע נתע אסראב ויכמלו להלל ובער יקראי שיר השירים

- 10. Corékh: Sandwich de Matsa et herbe amère.
- 11. Choul'hane Orekh: Le dîner est servi.
- 12. Tsafoune. On mange la Matsa cachée (Afikomen).
- 13. Barekh: Récitation de Birkat Hamazone (actions de grâces après le repas).
- 14. Hallel: Récitation d'hymnes en l'honneur de la glorieuse épopée.
- 15. Nirtsa: Tout a été agréé par l'Eternel.

בְּשִׁבְאִין מִבֵּית הַכְּנֶסֶת יְהוָה שֶׁחָנּוּ עֶרֶךְ וְעָלְיוֹ קַעֲרָה וְבָהּ שָׁלַשׁ מִצּוֹת *
וּמִיָּנִי יִרְקוֹת לְטוֹנָה וְאִפְיִיו * וְשָׁנֵי תַבְשִׁילִין בְּשֶׁר וּבִיצָה * אֶחָד זָכַר
לְפֶסַח * וְאֶחָד זָכַר לְחֲנִינָה * וְחֲרוֹסֶת זָכַר לְטִיט :

מוֹזְגִין בּוֹס רֵאשׁוֹן וְאוֹמְרִים קְדוּשׁ .

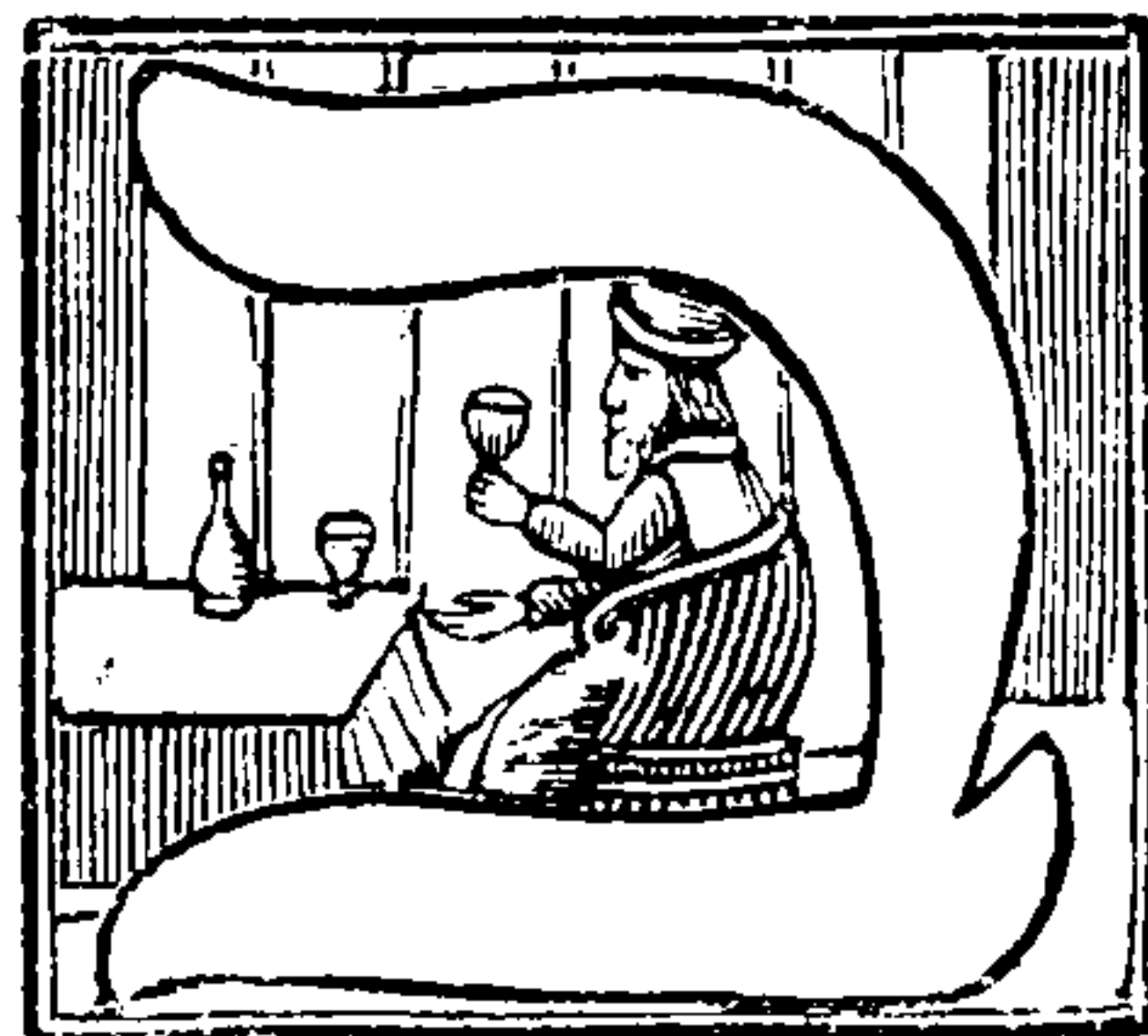
(כְּשִׁבְאִין) כִּיף יִזְיִו מִן אֲצֵלָא יִכּוֹן מִידְתּוֹ מִפְּרוּסָא וְעִלְיָא שִׁישְׁתּוֹ יִפִּי תִלְאֵת מִצּוֹרַת *
וּזְוֹ כּוֹדְרָא כִּץ וְכִרְאֶפְס וּזְוֹ חֲבַאִיךְ לְחָאֵם וְעִצְמָא * וְאֶחָד תְּפִכְרָא לְפֶסַח *
וְאֶחָד תְּפִכְרָא לְחֲנִינָה * וְחֲרוֹסֶת תְּפִכְרָא לְטִיין :
קְדוּשׁ נְמוּזָא כְּאֵם אֲלוֹנָאֵי וְיִכְרֵךְ עֲלָא אֲסֵרָאב :

קְדוּשׁ שֶׁל פֶּסַח

אִם הֵל לְהִיּוֹת בַּחֹל אוֹמְרִים זֶה

אֱלֹהֵי מוֹעֲדֵי יְהוָה מְקַרְאֵי קְדוּשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם :
סְבְרֵי מֵרְגֵן *

רוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
פְּרֵי הַגֶּפֶן : בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוֹ מִכָּל עַם וְרוֹמְמָנוּ
מִכָּל לְשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו * וְתַתֵּן לָנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה
חַגִּים וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן * אֶת יוֹם חַג הַמִּצּוֹת

הַזֶּה * אֶת יוֹם טוֹב מְקַרְאֵי קְדוּשׁ הַזֶּה * זְמַן חֲרוּתָנוּ * בְּאַהֲבָה
מְקַרְאֵי קְדוּשׁ זָכַר לִיצִיאַת מִצְרַיִם * כִּי בָנוּ בְּחֲרָת וְאוֹתָנוּ
קִדְּשָׁת מִכָּל הָעַמִּים * וּמוֹעֲדֵי קְדוּשָׁה בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן
הַנְּחֻלָּתָנוּ * בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מְקַדְּשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַזְמִינִים :
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהִחַיֵּינוּ וְקִיַּמְנוּ
וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנֵי הַזֶּה :
וְיִשְׂרְבוּ בְּאַתְכִּיּוּאֵת אֲלִיצָאֵר

וְאִם

Les quatre coupes de vin que nous buvons la nuit de Séder correspondent aux quatre expressions de Guéoula (rédemption) contenues dans le message divin à Moché Rabbénou (Paracha Vaéra, Exode 6, 6-7):

“Donc, parle aux enfants d’Israël: Je suis l’Eternel Je veux vous soustraire (Véhotséti) aux tribulations de l’Egypte, et vous délivrer (Véhitsalti) de sa servitude. Je vous affranchirai (Végaalti) avec un bras étendu, à l’aide châtiments terribles. Je vous adopterai (Vélaka’hti) pour peuple ...”

קדוש של פסח
ואם חל בשבת אומרים

יום הששי ויכלו השמים והארץ וכל זבאם: ויכל אלהים
ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום
השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר פרא
אלהים לעשות: אלה מערי נגי

פרוך אמה יהיה אלהינו מלך העולם ברא פרי הגפן:
פרוך אמה יהיה אלהינו מלך העולם אשר פחר פנו
מכל עם ורוממו מכל לשון וקדשנו כמצותיו ותתן לנו
יהיה אלהינו פאהבה שבתות למנוחה ומיעדים לשמחה
תגים ומנים לששון את יום השבת הזה * את יום חג המצות
הזה * את יום טוב מקרא קדש הזה * זמן חרותנו פאהבה
מקרא קדש זכר ליציאת מצרים * כי כנו בחרת ואומנו
קדישת מכל העמים * ושמחת ומיער קדישך פאהבה
וכרצון פשמחה וכששון הנלהנו * פרוך אמה יהיה מקדש
השבת וישקאל והמנים:

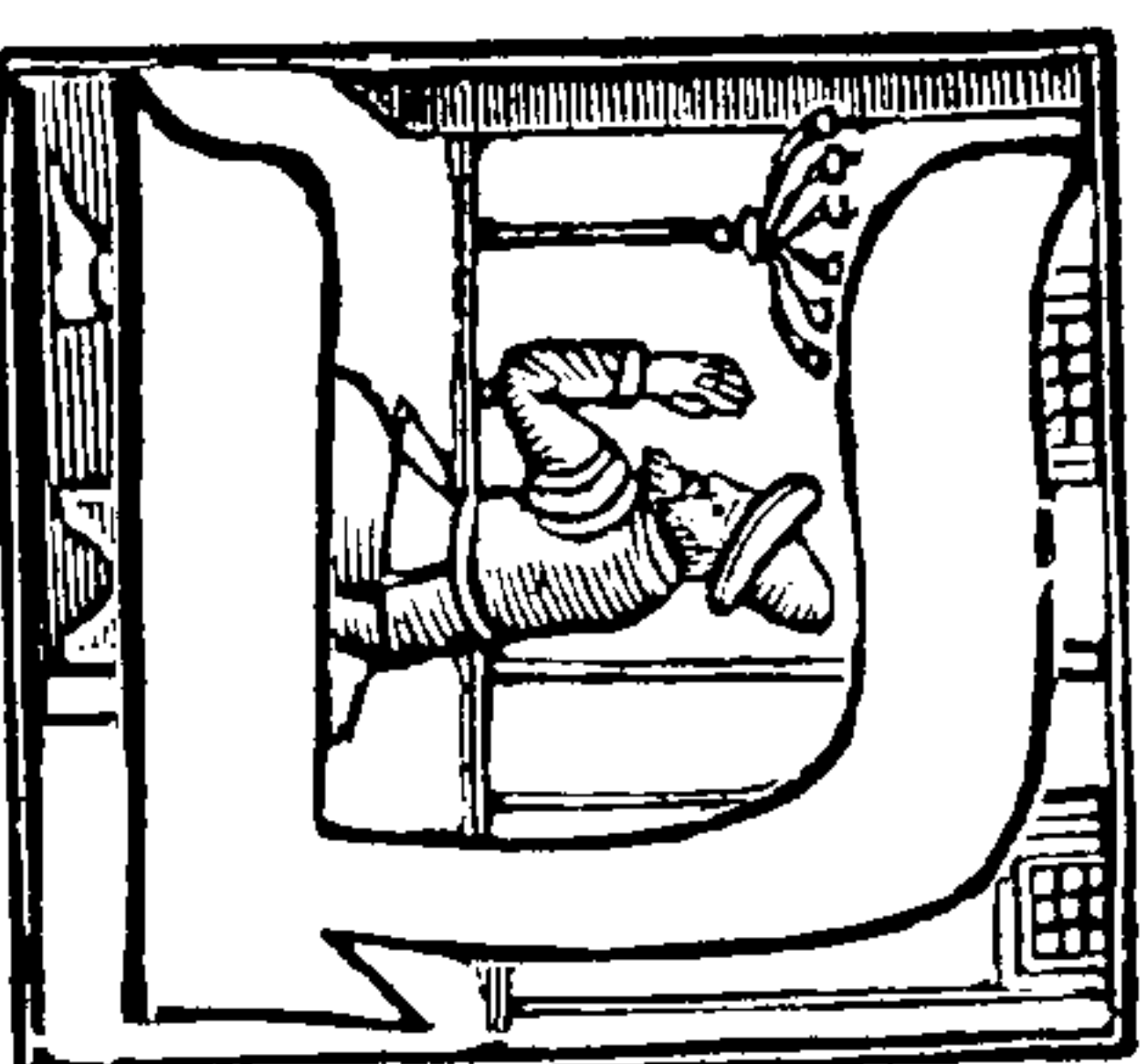
פרוך אמה יהיה אלהינו מלך העולם שיהיה נקומנו
והנגיענו בזמן הזה: ישוחז בהוסכת שמאל

ואם חל להיות במוצאי שבת אומרים זה

יקנה"ז יין קדוש נר הבדלה זמן

אלה מועדי יהיה מקרא קדש אשר תקראו אתם כמצותם:
פרי מרגן * פרוך אמה יהיה אלהינו מלך העולם ברא
פרי הגפן: פרוך אמה יהיה אלהינו מלך העולם
אשר פחר כנו מכל עם ורוממו מכל לשון וקדשנו כמצותיו
ותתן לנו יהיה אלהינו פאהבה מועדים לשמחה תגים
ומנים לששון את יום חג המצות הזה * את יום טוב מקרא
קדש

קריש היום + זמן חרותנו + פאהבקה מקרא קריש זכר ליציאת מצרים + פי כנו בחרת ואתנו קרישת מקל העמים + ומערי קרישה בשימחה ובשישון הנחלתנו + ברוך אתה יהוה מקריש ישראל והזמנים !

רוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורה מאורי האש : ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם המבדיל בין קריש לחול ובין אור לחושך ובין ישראל לעמים ובין יום השביעי לשישת ימי המעשה + בין קדושת שבת לקדושת יום טוב הברכה + ואת יום השביעי משישת ימי המעשה הקדושת והברכה + והקדושת את עמך ישראל בקדושתך + ברוך אתה יהוה המבדיל בין קריש לקריש : ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם שיהיינו ונקומנו והגענו לזמן הזה :

וישרכו באהביא את אליצאר

On boit la coupe de vin incliné sur le côté gauche

ויכשל יריין וריים יבארך :

On se lave les mains (Nétilat Yadayim) sans prononcer de Bérakha

יאכורו אלכץ וללא גורו ויגטזים פלכל ויברך

On prend le céleri, on le trempe dans du vinaigre ou de l'eau salée et on dit la Bérakha.

ורחין
ברפם

באי אלהינו מלך העולם בורה פרי האדמה :
ויאכיל ויעטי ללכול :

On en mange moins de la quantité d'un Kazayit.

יחין יקוץ אלמערד אליועטרייט מן אהראתא לזון ננאף ויחשו נפץ תחת אלמנרדל
ללפוקומן ונפץ ירדו בין זון אללמליין :

On romp la Matsa du milieu. On laisse une moitié entre les deux autres Matsot et l'on cache l'autre moitié sous la nappe pour l'Afikomen

LECTURE DE LA HAGADA   בנהיר

יכלא אבאם אהאני וידוורו אסיסמו עלא רוים אהאצדין וקויל הלאת מררת :

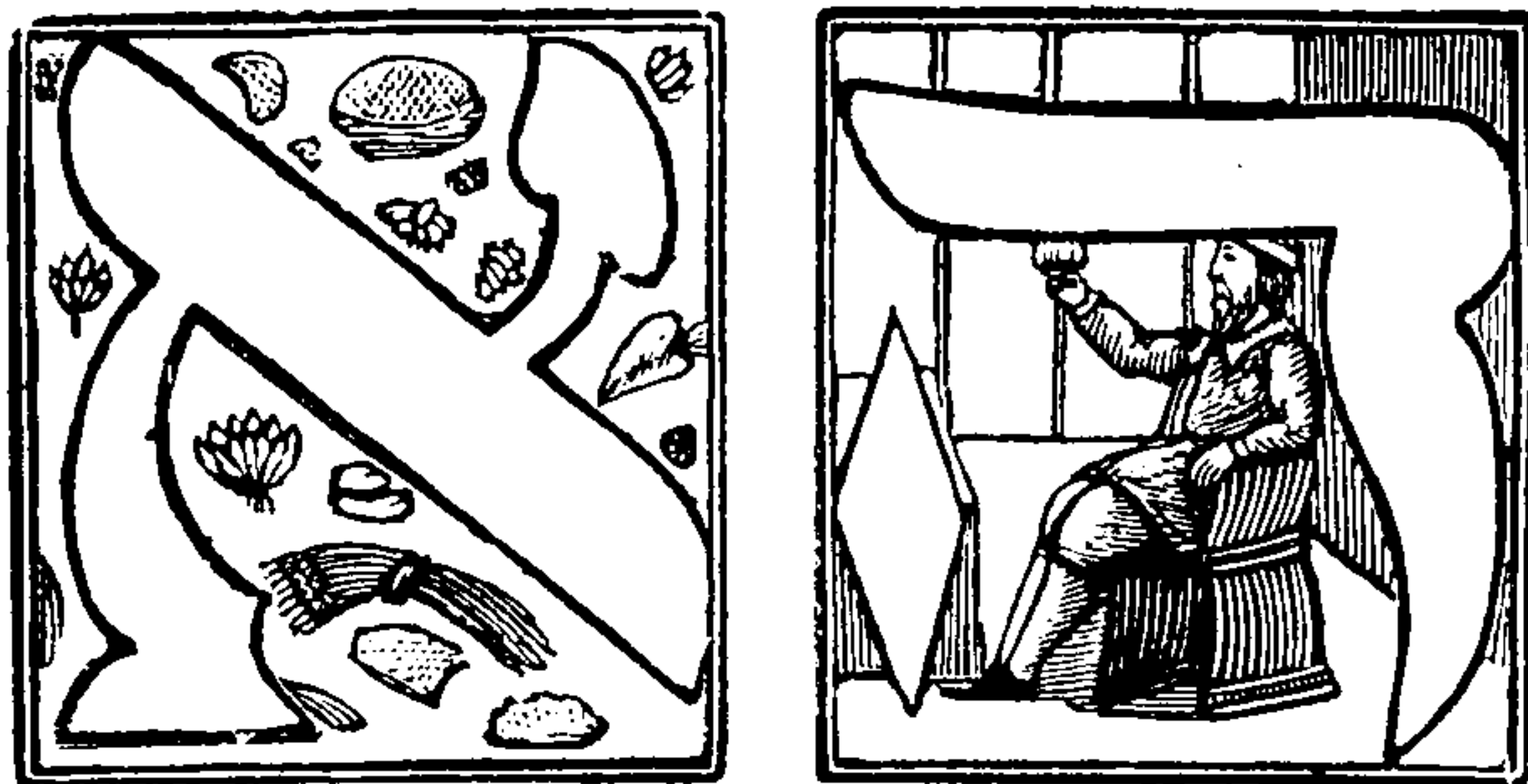
On remplit la deuxième coupe de vin. Le chef de famille (ou un autre) fait tourner le plateau autour de la tête des convives et dit:

אתמול. קיינו עבדים. היום בני חורין. היום כאן. לשנה הבאה

פארעא דישרעאל. בני חורין :

אבם כוננא כודאם, אים אולאד דהאר, איום הנא, אכנד אנאיה פי ארץ ישראל
אולאד דוראר :

Hier nous étions asservis, aujourd'hui nous sommes affranchis. Cette année nous sommes ici, l'année prochaine nous serons en Terre d'Israël, en qualité d'hommes libres.

לְחֶמֶא עֲנִיָא דִּי אֲכָלוּ אֲבַהֲתְנָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם • כָּל
 דְּכָפִין יִיתִי וְיִיכּוֹל • כָּל דְּצָרִיךְ יִיתִי וְיִפְסַח • הַשְּׁתָא הָכָא •
 לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל • הַשְּׁתָא הָכָא עֲבָדִי •
 לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל בְּנֵי חוּרִין :

מוזנין את הכוס • ונוטלין את הקערה מעל השלחן ואומרים :

מה

(הא) האד אטעאם אצעיף אלדי כאלו אבהתנא פי ארץ מאצר • גמיע אניעאן ינִי
 ויכול • גמיע אל מסתחק ינִי ויעאיד פסח • האד אשנא הנא • אשנא אנאייה פי
 ארץ ישראל • האד אשנא הנא כידאם • אשנא אנאייה פי ארץ ישראל אוולאד הראר :

הארו קאערין יקור דהגדה ויהולו לכאב לל עני

הא לחמא Voici le pain pauvre que nos pères ont mangé en Egypte. Quiconque a faim, vienne et mange.

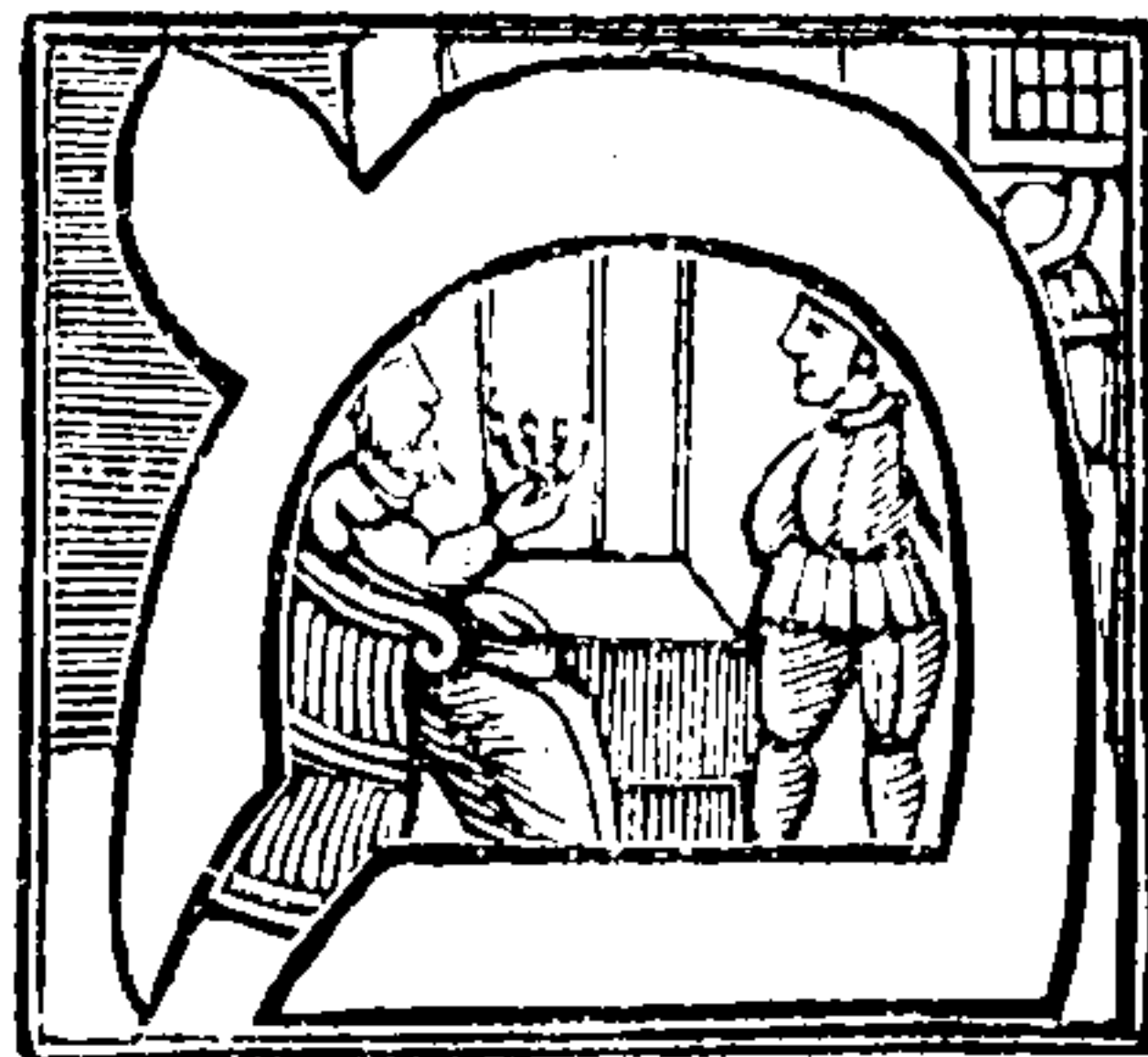
Quiconque est dans le besoin, vienne célébrer Pessa'h.

Cette année, nous sommes ici, l'année prochaine, nous serons en Terre d'Israël.

Cette année, nous sommes ici en qualité d'esclaves, l'année prochaine, nous serons libres en Terre d'Israël.

Voici le pain pauvre: Il ne s'agit pas de la Matsa qu'Israël mangea a sa sortie d'Egypte, mais du pain azyne non levé que les Egyptiens, par haine des Juifs, leur donnaient à manger afin d'apaiser leur faim avec peu de nourriture, vu qu'il se digère très lentement.

ה נִשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלַּיְלוֹת •
 שֶׁבְּכָל הַלַּיְלוֹת אֵין אָנוּ מִטְבְּלִין אֶפְיָרוֹ
 פְּעַם אַחַת • וְהַלַּיְלָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְעָמִים •
 שֶׁבְּכָל הַלַּיְלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֶמֶץ אוֹ
 מַצָּה • וְהַלַּיְלָה הַזֶּה כָּלוּ מַצָּה • שֶׁבְּכָל
 הַלַּיְלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר יְרֻקוֹת וְהַלַּיְלָה
 הַזֶּה מְרוֹר • שֶׁבְּכָל הַלַּיְלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין בֵּין יוֹשְׁבֵי
 וּבֵין מְסוּבֵי וְהַלַּיְלָה הַזֶּה כָּלָנוּ מְסֻבִּין: וּמַחֲזִירִים הַקְּעָרָה וְאוֹמְרִים
 עֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם וַיּוֹצֵאֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם
 בַּיּוֹם

(מה) אש אלמענר אלילת האדי מן רון אלוואלי • אלדי פי גמיע אליוואלי לאיים
 אוחנא ננטפו חרוא מרא ואחדא • ואלילא האדי זון מראת • אלדי פי גמיע
 אליוואלי אוחנא נאכלו כמיר זון פטיר • ואלילא האדי כולו פטיר • אלדי פי גמיע
 אליוואלי אוחנא נאכלו בקיית כצארא • ואלילת האדי מראר • אלדי פי גמיע אליוואלי
 אוחנא נאכלו ונשרבו סווא קאערין סווא מתוכיין • ואלילא האדי כולנא מתוכיין:
 וירדו אשיתו ויקולו
 (עבדים) כודאם כוננר לפרעה פי מאצר • וכרנא אללה אילהנא מן חם

האר אלהייר כודאם מתע פרעה פי מאצר

מה נשתנה Pourquoi cette soirée est-elle différente de toutes les autres soirées?

Tous les autres soirs, nous ne trempons pas la nourriture, pas même une seule fois; ce soir, deux fois.

Tous les autres soirs, nous mangeons soit du pain levé, soit de la Matsa; ce soir, seulement de la Matsa.

Tous les autres soirs, nous mangeons un légume quelconque, ce soir, seulement des herbes amères.

Tous les autres soirs, nous mangeons soit assis, soit étendus sur le côté, ce soir, nous sommes tous étendus pour manger.

Nous exprimons la perplexité devant notre comportement contradictoire: d'une part, nous nous tenons à table comme des princes et des aristocrates, assis inclinés sur le côté; d'autre part, nous sommes comme des personnes pauvres qui s'alimentent de pain non levé et d'herbes amères non assaisonnées.

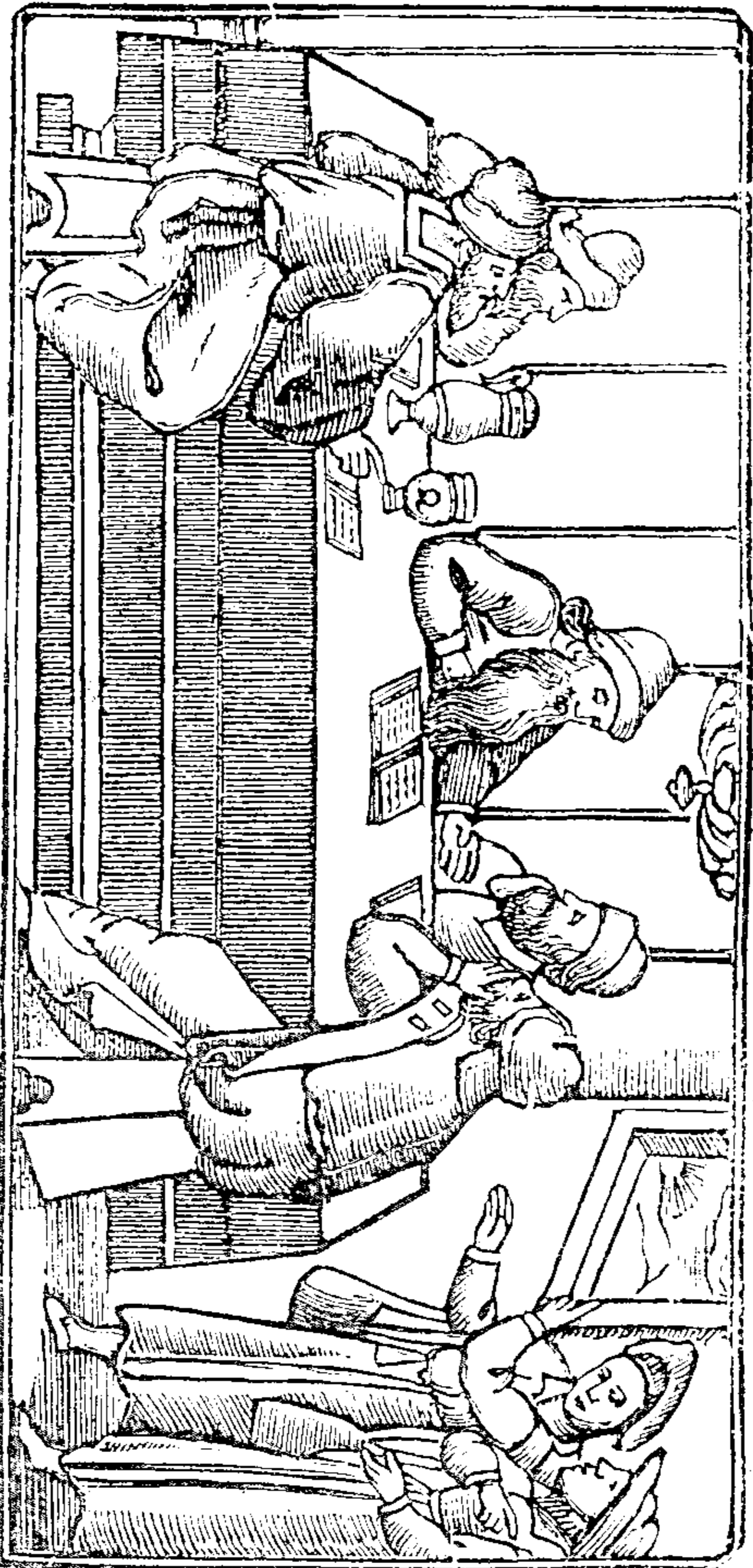
עבדים Nous avons été esclaves de Pharaon en Egypte, et

Réponse: Nous voulons évoquer deux situations consécutives du peuple en

כִּיד חֲזָקָה וּבְזוּעַ נְסוּיָהּ • וְאֵלֵינוּ לֹא הוֹצִיאָהּ הַקֹּדֶשׁ כִּדוֹן
 הוּא אֵת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם • עֲרִיזִין אָנּוּ וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ
 מִשְׁוַעֲבָדִים הָיִינוּ לַפְרֵעָה בְּמִצְרַיִם • וְאַפְּלִלוּ כָלֵנוּ חַכְמֵי־
 כָּלֵנוּ נְבוֹנִים כָּלֵנוּ יוֹדְעִים אֵת הַחֲזוֹקָה • מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר
 בְּיַצִּיאַת מִצְרַיִם • וְכָל הַמְּרַבֵּה לְסַפֵּר בְּיַצִּיאַת מִצְרַיִם הָיִי
 יוֹד מְשֻׁפָּח :

מַעֲשֵׂה בְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה
 וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי מֵרְפוּן יִשְׁהוּי מְסַבִּין בְּבֵית גְּרָמִי
 וְהָיוּ

בְּיַד קוּיִיטָא וּבְדַרְדַּאעַ מְנַרְדַּא • וַיֵּאמְרוּכֵּן לַיִּים כְּרִזְוּ הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲבֹתָנָא מִן
 מַאצֵּר • מַאזְלָנָא אֹחֲרָנָא וְאֹלְרָנָא אֹלְרָנָא מִסְתַּכְלָמִין כּוּוּנָא לַפְרֵעָה פִּי מַאצֵּר •
 וְהָוָא כּוּלָנָא הַאֲעָקוּן כּוּלָנָא פְּדוּמִין כּוּלָנָא עַרְפִּין אִסְרִיעָא • וַיֵּאמְרוּ עָלֵינוּ לִינְעָאוּר פִּי
 כְּרִזְוּ מַאצֵּר • וְנִמְיַע אֵלֵינוּ וְכַתּוּב לִיעָאוּר פִּי כְרִזְוּ מַאצֵּר חַד הָאֵר מִסְכּוּר :
 וְרָאָה פִּי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי עֲקִיבָא
 (מַעֲשֵׂה) וְרַבִּי מֵרְפוּן • אֵלֵינוּ כֹּאנֵי מְחַבְּוִין פִּי מְלַרְאֵר אֹחֲרִין

וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי מֵרְפוּן

l'Éternel notre D. nous a faits sortir de là par Sa main puissante et Son bras étendu.

Et si le Saint, béni soit-Il, n'avait pas fait sortir nos ancêtres d'Égypte, nous serions encore assujettis à Pharaon en Égypte.

Que nous soyons tous des Sages, tous dotés d'intelligence, tous versés dans la Torah, nous avons tout de même le devoir de nous entretenir de la sortie d'Égypte. Et plus on s'étend sur le récit de la sortie d'Égypte, plus on est digne de louanges.

מַעֲשֵׂה

Il arriva que Rabbi Eliezer, Rabbi Yéhochoua, Rabbi Elazar Ben Azaria, Rabbi Akiya et Rabbi Tarfon étaient réunis à Benei Berak et avaient passé toute cette nuit de Pessah à s'entretenir de la sortie d'Égypte jusqu'à ce que leurs disciples se présentent et leur disent: "l'heure de la récitation du "Chéma" du matin est déjà arrivée".

